

Datum:
2022-10-06
Diarienummer:
MN-2022-7362

Yttrande

Revisorskollegiet

Yttrande över revisorskollegiets granskning av otillåten påverkan vid myndighetsutövning [SR-2022-15]

Miljönämnden har beslutat att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Malmö stadsrevision har genom konsultfirman PwC granskat nämndernas arbete med att förebygga, upptäcka och åtgärda otillåten påverkan i myndighetsutövningen. Syftet är att bedöma om granskade nämnder säkerställer att den interna kontrollen är tillräcklig för att minska riskerna med otillåten påverkan.

Revisorskollegiet har utifrån resultatet sammanställt 7st rekommendationer till nämnderna och begärt att varje nämnd inkommer med ett yttrande gällande vilka åtgärder som planeras, deras förväntade effekt och när de senast ska vara genomförda för att säkerställa att rekommendationerna efterlevs. Miljönämnden har utifrån rekommendationerna tagit fram åtgärder som kommer genomföras för att ytterligare stärka arbetet gällande otillåten påverkan.

Yttrande

Miljönämnden ansvarar för myndighetsutövning inom ett stort antal olika branscher och kommer i kontakt med både enskilda och företag. Detta leder till att försök till otillåten påverkan kan ske på många olika sätt i flera typer av situationer. Det är därför positivt att denna typ av granskning genomförts för att nämnden ska kunna vidareutveckla sitt förebyggande arbete.

Miljönämnden bedriver sedan tidigare ett aktivt och systematiskt arbetsmiljöarbete vilket även omfattar otillåten påverkan som kan ske i form av hot & våld. Det utförs även introduktioner till ny personal och rutiner gällande otillåten påverkan diskuteras regelbundet inom hela förvaltningen.

Miljönämnden ser positivt på att stadsrevisionen genomfört granskningen av otillåten påverkan och anser att det är en prioriterad fråga för hela staden.

Stadsrevisionen har önskat att åtgärder som planeras redovisas separat för varje bedömning. Nedan följer en genomgång av de sju rekommendationer som lämnats av revisionen och vilka åtgärder nämnden avser att genomföra.

Stadsrevisionens rekommendationer

1. Säkerställ att det finns en tydligt kommunicerad definition av vad som menas med otillåten påverkan i verksamheterna samt arbeta fram verksamhetsspecifika

stödmateriel med illustrativa exempel och situationer kring vad som kan vara otillåten påverkan (till exempel subtila anspelningar och känslomässiga försök till otillåten påverkan). Detta i syfte att stärka rutinerna för att upptäcka otillåten påverkan.

2. Genomför verksamhetsspecifika riskanalyser där situationer och risker för otillåten påverkan undersöks och identifieras.
3. Tydliggör rutinerna för hantering av otillåten påverkan och säkerställ att rutinerna även inkluderar hantering av otillåten påverkan genom sociala medier.
4. Inför rutin att med viss regelbundenhet diskutera otillåten påverkan på APT eller liknande forum utifrån perspektivet acceptans- och toleransnivåer.
5. Genomför informations- och utbildningsinsatser i nämnden för att säkerställa att samtliga förtroendevalda har kunskap om otillåten påverkan. Utbildningsinsatserna bör även tydliggöra och problematisera det ansvar som förtroendevalda själva har att inte utöva otillåten påverkan eller försök till sådan påverkan på medarbetare som arbetar med myndighetsutövning.
6. Vidta lämpliga informationsinsatser som säkerställer att medarbetare inom Malmö stad får kännedom om den visselblåsarfunktion som ska inrättas i staden. Tydliggör visselblåsarfunktionens syfte och användningsområde samt på vilket sätt visselblåsarfunktionen kan nyttjas som ett komplement till ordinarie rapporteringsvägar vid eventuella försök till otillåten påverkan från exempelvis närmaste chef, politiker eller annan person i maktställning som finns i Malmö stads organisation.
7. Säkerställ att den stadsgemensamma handlingsplanen *“Att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden”* avseende otillåten påverkan är känd i verksamheten samt fortsatt utveckla och intensifiera arbetet med att implementera planen och genomförandet av åtgärder.

Miljönämndens planerade åtgärder

Åtgärd för att uppfylla rekommendation 1, 2 & 3:

Miljönämnden kommer se över de verksamhetsspecifika riskanalyser som sedan tidigare genomförts på förvaltningen för att uppdatera dessa och komplettera med de enheter där detta saknats. Riskanalysen ska även omfatta otillåten påverkan via sociala medier. Resultatet kommer sedan användas för att ta fram ett stödmateriel med konkreta exempel och situationer där tjänstepersoner riskerar att utsättas för otillåten påverkan. Miljönämnden har även som en följd av årets interna kontroll skapat en särskild aktivitet gällande otillåten påverkan för att säkerställa att medarbetarna känner till begreppet och tillhörande rutiner.

Förväntad effekt:

Handläggare och chefer får ökad kunskap om var i verksamheten otillåten påverkan kan förekomma samt på vilka olika sätt det kan ske. Stödmaterialet kommer även hjälpa chefer vid hantering av otillåten påverkan som redan skett och kan även användas som diskussionsunderlag vid introduktion av ny personal.

Senast utförd:

2023-05-15

Åtgärd för att uppfylla rekommendation 4 & 5:

Miljönämnden har regelbundna diskussioner angående olika former av otillåten påverkan på APT. Det stödmaterial som nämnden kommer ta fram ska användas för att komplettera dessa diskussioner med särskilt fokus på acceptans- och toleransnivåer utifrån olika typer av situationer där otillåten påverkan kan ske.

Miljönämnden kommer även hålla särskilda utbildningsinsatser för den egna nämnden för att säkerställa att samtliga förtroendevalda har förståelse för sitt eget ansvar att inte utöva otillåten påverkan på medarbetare som arbetar med myndighetsutövning.

Förväntad effekt:

Miljönämnden hoppas att fler verksamhetsspecifika diskussioner om otillåten påverkan kommer underlätta för medarbetarna att dra tydliga gränser för vad som är acceptabelt eller inte. Det kommer även leda till att det blir tydligare vilka incidenter som ska rapporteras vidare och vi kan minska en eventuell underrapportering. En ökad rapportering ger bättre underlag för att analysera förekomsten av otillåten påverkan vilket innebär att vi kan ta lärdom av tidigare erfarenheter och arbeta mer förebyggande.

Genom att öka förtroendevaldas kunskap om otillåten påverkan minskar risken att myndighetspersoner på förvaltningen utsätts för interna påverkansförsök.

Senast utförd:

2023-05-15

Åtgärd för att uppfylla rekommendation 6:

Miljönämnden kommer säkerställa att samtliga medarbetare informeras om visselblåsarfunktionen i samband med en arbetsplatsträff.

Förväntad effekt:

Chefer och medarbetare får kännedom om visselblåsarfunktionen och när den skulle kunna bli aktuell att använda.

Senast utförd:

2022-12-15

Åtgärd för att uppfylla rekommendation 7:

Eftersom det pågår ett stadsövergripande arbete med att implementera åtgärder utifrån handlingsplanen "*Att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden*" avser miljönämnden att invänta detta arbete innan vi vidtar ytterligare åtgärder. Miljönämnden avser därefter att komplettera de övergripande åtgärderna med förvaltnings specifika aktiviteter.

Förväntad effekt:

Handlingsplanens mål avseende otillåten påverkan är att stadens medarbetare får ökad kunskap om vad begreppet omfattar och vilket ansvar de har i arbetet. Miljönämnden förväntar sig att detta mål kommer uppfyllas genom kommande stadsövergripande informationsinsatser som sedan kompletteras med verksamhetsspecifika åtgärder som ska säkerställa att arbetet mot otillåten påverkan ständigt förblir aktuellt i det dagliga arbetet.

Senast utförd:

2023-05-15

Tilläggsförslag på åtgärd att genomföra på stadsövergripande nivå:

Det saknas idag ett system som klarar av att hantera alla olika typer av incidenter som gäller otillåten påverkan. Idag används incidentrapporteringssystemet ”Agera” för frågor som har en koppling till arbetsmiljön, exempelvis våld eller hot. Däremot saknas möjlighet att sammanställa stadsövergripande statistik som rör korruption eller otillbörliga erbjudanden.

Miljönämnden föreslår därför att Malmö stad utvecklar befintlig rapportering i ”Agera” så att alla former av otillåten påverkan omfattas. Detta hade underlättat för chefer och medarbetare att rapportera incidenter på ett likvärdigt sätt. Det hade även skapat ett bättre underlag för att analysera förekomsten av samtliga former av otillåten påverkan i staden, något som i sin tur kan användas för att vidareutveckla det förebyggande arbetet.

Arvid Nordland, Enhetschef på avdelningen för livsmedelskontroll, Caroline Tandefelt, enhetschef på avdelningen för livsmedelskontroll, Håkan Nilsson, ekonomichef, Pernilla Hedin, HR-chef, har deltagit i utarbetandet av yttrandet.

Ordförande

Simon Chrisander

Nämndsekreterare

Douglas Truedsson
